

Η χλωρίδα των λιβαδιών του Εθνικού Πάρκου Δαδιάς – Λευκίμης - Σουφλίου

Γ. Κοράκης¹ και Α. Γερασιμίδης²

¹ Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων,
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Πανταζίδου 193, 682 00 Νέα Ορεστιάδα,
e-mail: gkorakis@fmenr.duth.gr

² Εργαστήριο Δασικής Βοτανικής – Γεωβοτανικής (270), Σχολή Δασολογίας και Φυσικού
Περιβάλλοντος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 541 24 Θεσσαλονίκη

Περίληψη

Το Εθνικό Πάρκο Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου αποτελεί μια περιοχή με υψηλή βιοποικιλότητα, χαρακτηρισμένη ως ιδιαίτερα σημαντική σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Η μακρόχρονη παρουσία του ανθρώπου και η ήπια εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, σε συνδυασμό με το σύνθετο ανάγλυφο της περιοχής και την ποικιλομορφία της φυσικής βλάστησης, έχουν ως αποτέλεσμα την ύπαρξη ενός μωσαϊκού ενδιαιτημάτων που φιλοξενούν μοναδικά και σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας. Σημαντική έκταση, εντός των ορίων του Εθνικού Πάρκου, καταλαμβάνουν τα δασικά διάκενα τα οποία καλύπτονται από λιβαδική βλάστηση ή γεωργικές καλλιέργειες. Στην παρούσα μελέτη, η οποία βασίστηκε σε εργασία υπαίθρου, γίνεται μια πρώτη καταγραφή της χλωρίδας των λιβαδικών ενδιαιτημάτων που απαντώνται στο Εθνικό Πάρκο Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου. Παρέχονται συγκεντρωτικές πληροφορίες για το ενδιαιτήμα των φυτικών taxa καθώς και στοιχεία για τη βιοτική μορφή και τη χωρολογική τους προέλευση.

Λέξεις κλειδιά: Χλωρίδα, λιβαδικά ενδιαιτήματα, προστατευόμενες περιοχές.

Εισαγωγή

Το Εθνικό Πάρκο Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου βρίσκεται στο ΒΑ άκρο της Ελλάδας, κοντά στα σύνορα με την Τουρκία και τη Βουλγαρία. Αποτελεί ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος σε υγιή κατάσταση, με μικρό βαθμό κατακερματισμού των οικοσυστημάτων και χαμηλό επίπεδο όχλησης. Οι συνθήκες αυτές, σε συνδυασμό με τη γεωγραφική θέση της περιοχής που βρίσκεται μεταξύ δύο ηπείρων και την ετερογένεια που επιφέρει στο τοπίο η διαχρονική επίδραση του ανθρώπου μέσα από παραδοσιακές, ήπιας μορφής δραστηριότητες, δημιουργούν έναν ιδανικό χώρο για την ύπαρξη πολλών ειδών χλωρίδας και πανίδας (Αδαμακόπουλος και συν. 1995, Kati 2001, Kati et al. 2003, Grill and Cleary 2003).

Η μεγάλη οικολογική σημασία της περιοχής έγινε γνωστή στη δεκαετία του '70 και το 1980 ανακηρύχθηκε προστατευόμενη περιοχή με περιοχές Αυστηρής Προστασίας δύο Πυρήνες έκτασης 7.293 εκτάρια και περιφερειακή ζώνη με ειδικό προστατευτικό καθεστώς. Το 2003 η Προστατευόμενη Περιοχή Δαδιάς ανακηρύχθηκε σε Εθνικό Πάρκο Δαδιάς–Λευκίμης–Σουφλίου, με έκταση που ανέρχεται σε 43.286 εκτάρια.

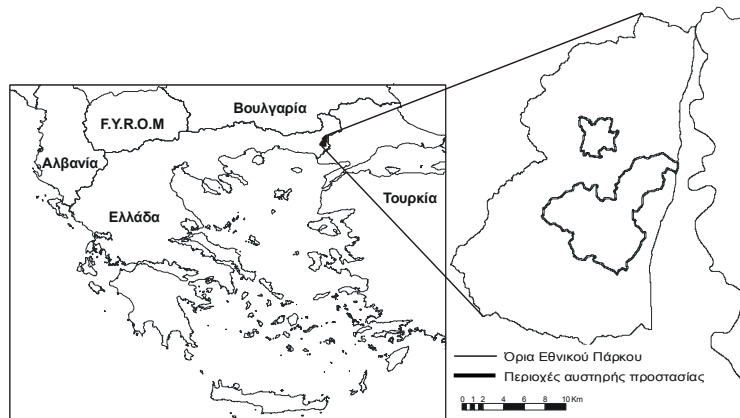
Στην περιοχή, η οποία φυτογεωγραφικά βρίσκεται μεταξύ της Μεσογείου, της Βαλκανικής και της Ανατολίας απαντώνται σημαντικά είδη χλωρίδας που είναι είτε ενδιαφέροντα από

χωρολογικά άποψη όπως τα *Salix xanthicola*, *Cistus laurifolius*, είτε ενδημικά ή σπάνια, όπως τα *Minuartia greuteriana* και *Eriolobus trilobatus* (Phitos et al. 1995).

Η παρούσα εργασία έχει σκοπό να παρουσιάσει τα αποτελέσματα της χλωριδικής μελέτης των λιβαδικών οικοσυστημάτων του Εθνικού Πάρκου Δαδιάς–Λευκίμης-Σουφλίου. Η συγκεκριμένη καταγραφή στην οποία περιέχονται τα στοιχεία της βιοτικής μορφής και της χωρολογικής προέλευσης των taxa, θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την εκτίμηση και αξιολόγηση της βιοποικιλότητας της προστατευόμενης περιοχής. Μαζί με την πληροφορία που έχει συλλεχθεί από άλλα βιολογικά πεδία θα αποτελέσει υπόβαθρο στη μελλοντική διαχείρισή της.

Περιοχή έρευνας

Η περιοχή έρευνας βρίσκεται στο μέσον του νομού Έβρου, αποτελώντας τμήμα της νοτιο-ανατολικής απόληξης του ορεινού όγκου της Ροδόπης (Εικόνα 1). Η περιοχή ανήκει στην πεδινή και ημιορεινή ζώνη, με υψόμετρο που κυμαίνεται από 10 μ. έως 652 μ.



Εικόνα 1. Περιοχή έρευνας.

Παρουσιάζει σύνθετη γεωλογία καθώς απαντώνται πολλοί τύποι πετρωμάτων όπως παλαιότερα μεταμορφωμένα πετρώματα (γνεύσιοι, γρανοδιορίτες, αμφιβολίτες, σχιστόλιθοι, φυλλίτες), νεώτεροι σχηματισμοί (άργιλοι, ασβεστόλιθοι, ψαμμίτες, κροκαλοπαγή) και πρόσφατες αλλουβιακές αποθέσεις κατά μήκος του ποταμού Έβρου και της παρακείμενης πεδιάδας που βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα του Εθνικού Πάρκου.

Το κλίμα μπορεί να χαρακτηριστεί ως μεσογειακό με βραχύ καλοκαίρι και ήπιο χειμώνα (Csb κατά Köppen) (Αδαμακόπουλος και συν. 1995), ενώ το βιοκλίμα έχει χαρακτήρα ασθενή μεσο-μεσογειακό με ξηρές ημέρες που κυμαίνονται από 40 έως 75 ($40 < x < 75$) και η περιοχή ανήκει στον ύφυγρο βιοκλιματικό όροφο με χειμώνα δριμύ (Μαυρομμάτης 1980).

Η βλάστηση στην περιοχή έρευνας εμφανίζεται υπό μορφή μωσαϊκού δασικών, λιβαδικών ενδιαιτημάτων και αγροτικών καλλιιεργειών. Η δασική βλάστηση εντάσσεται κατά το πλείστο στην υποζώνη των ξηρόφιλων φυλλοβόλων δρυοδασών (*Quercion confertae*) της παραμεσογειακής ζώνης (*Quercetalia pubescentis*) (Ντάφης 1973, Αθανασιάδης 1986). Συντίθεται από δάση της *Pinus halepensis* ssp. *brutia* ενώ σποραδικά και σε μικρή έκταση απαντάται η *Pinus nigra* ssp. *nigra* var. *caramanica*. Εκτεταμένα δρυοδάση που αποτελούνται κυρίως από *Quercus frainetto* και κατά δεύτερο λόγο από *Quercus petraea* ssp. *medwediewii*, *Quercus cerris* και *Quercus pubescens*, εμφανίζονται, επίσης, σε αμιγή μορφή ή σε μίξη με τα πευκοδάση. Διαπλάσεις αειφύλλων θαμνώνων (*maquis*) εμφανίζονται στην περιοχή, κυρίως στο νότιο τμήμα της, που περιλαμβάνουν είδη όπως *Arbutus andrachne*, *Phillyrea latifolia* και *Erica arborea*. Τα λιβαδικά ενδιαιτήματα περιλαμβάνουν ποολίβαδα

μεσόφιλα και ξηροφυτικά καθώς και θαμνολίβαδα με αρκεύθους (*Juniperus oxycedrus* ssp. *oxycedrus*) και ρείκια (*Erica arborea*).

Υλικά και μέθοδοι

Η εργασία βασίστηκε σε συλλογές από το ύπαιθρο που έγιναν από τους συγγραφείς κατά τα έτη 1999-2000. Τα δείγματα προέρχονται από επιφάνειες φυτοληπιών που διενεργήθηκαν με σκοπό την περιγραφή της βλάστησης των λιβαδικών ενδιαιτημάτων με τη μέθοδο του Braun Blanquet (1964). Για να συμπληρωθεί η λίστα χρησιμοποιήθηκαν ορισμένες βιβλιογραφικές αναφορές (Kamari 1995, Kati et al. 2000). Το υλικό που συλλέχθηκε βρίσκεται στο ερμπάριο του Εργαστηρίου Δασικής Βοτανικής-Γεωβοτανικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Η ονοματολογία ακολουθεί τους Strid and Tan (1997, 2002) Greuter et al. (1984 – 1989), Strid (1986), Strid and Tan (1991), Tutin et al. (1968 - 1980, 1993). Η κατάταξη σε χωρολογικές ομάδες και βιοτικές μορφές ακολουθεί το σύγγραμμα του Pignatti (1982) σε συνδιασμό με τους Tutin et al. (1968 - 1980, 1993) και Davis (1965 - 1988).

Αποτελέσματα

Στην περιοχή έρευνας διακρίθηκαν τρεις τύποι λιβαδικών ενδιαιτημάτων από τα οποία έγιναν οι συλλογές των χλωριδικών δειγμάτων:

- α) Τα χαλαρής συγκόμωσης θαμνολίβαδα με αρκεύθους και ρείκια.
- β) Τα μεσόφιλα ποολίβαδα.
- γ) Τα ξηροφυτικά ποολίβαδα.

Στη συνέχεια παρέχονται οι θέσεις συλλογής, με περιγραφή των ενδιαιτημάτων και το υψόμετρο. Τα νούμερα που αναφέρονται στον χλωριδικό κατάλογο αντιστοιχούν στους κωδικούς των θέσεων συλλογής.

α) Χαλαρής συγκόμωσης θαμνολίβαδα, σε θέσεις επίπεδες ή με μικρή κλίση, στα οποία κυριαρχούν τα *Juniperus oxycedrus* ssp. *oxycedrus*, και *Erica arborea*. Ενδέχεται να προέρχονται από υποβάθμιση δρυοδασών στο παρελθόν. Απαντώνται πάνω σε μεταμορφωμένα πετρώματα. Θέσεις συλλογής:

1: 41 12 38 / 26 11 06 - 240 μ.

2: 41 12 38 / 26 11 18 - 235 μ.

β) Λιβάδια με ψηλές πόες σε επίπεδες θέσεις που παρουσιάζουν κατά τόπους αυξημένη εδαφική υγρασία. Απαντώνται πάνω σε όξινα πυριγενή πετρώματα. Θέσεις συλλογής:

3: 41 04 12 / 26 13 53 - 115 μ.

4: 41 04 16 / 26 14 00 - 115 μ.

5: 41 04 21 / 26 14 00 - 115 μ.

γ) Λιβάδια με χαμηλές πόες που αναπτύσσονται σε έντονα ξηροθερμικές συνθήκες. Απαντάται σε ξηρά, αβαθή και πετρώδη εδάφη που εδράζονται πάνω σε όξινα πυριγενή ή μεταμορφωμένα πετρώματα. Βρίσκονται σε πλαγιές και ράχες με κλίση 10-55% σε εκθέσεις νότιες, ανατολικές και δυτικές. Θέσεις συλλογής:

6: 41 06 50 / 26 15 07 - 160 μ.

7: 41 06 48 / 26 15 06 - 180 μ.

8: 41 06 47 / 26 15 06 - 170 μ.

9: 41 06 48 / 26 15 03 - 160 μ.

10: 41 01 43 / 26 11 44 - 280 μ.

11: 41 01 15 / 26 11 25 - 220 μ.

12: 41 07 23 / 26 13 38 - 150 μ.

13: 41 07 22 / 26 13 39 - 150 μ.

Συνολικά κατεγράφησαν 150 φυτικά taxa τα οποία ανήκουν σε 32 οικογένειες.

Χλωριδικός κατάλογος

GYMNOSPERMAE

CUPRESSACEAE

Juniperus oxycedrus L. ssp. *oxycedrus* – P caesp/P scap, Euri-Medit – 1, 2

PINACEAE

Pinus halepensis Miller ssp. *brutia* (Ten.) Holmboe – P scap, NE Medit

DICOTYLEDONEAE

BORAGINACEAE

Anchusa officinalis L. – H scap, Pontica. – 10, 11

Myosotis sicula Guss. – T scap, N-Medit. – 3, 4

Myosotis sylvatica Hoffm. – H scap, N-Medit. – 1

CAMPANULACEAE

Legousia speculum-veneris (L.) Chaix – T scap, Euri-Medit. – 10, 12

CARYOPHYLLACEAE

Cerastium brachypetalum Pers. ssp. *tenoreanum* (Ser.) Soó – T scap, SE-Europ. – 1

Dianthus cruentus Griseb. – H caesp, Balkan. – 8

Minuartia greuteriana Kamari – H caesp, Endem. – σε ξηρά ποολιβάδα (Kamari, 1995)

Moenchia mantica (L.) Bartl. – T scap, N-Medit. – 2, 6, 11

Petrophagia prolifera (L.) P.W. Ball & Heywood – T scap, Euri-Medit. – 8

Scleranthus perennis L. – H caesp, Eurosib. – 2, 7, 10, 12

Silene conica L. – T scap, Paleotemp. – 10

Stellaria holostea L. – Ch scap, Europeo-Caucas. – 6, 7, 9

CISTACEAE

Cistus creticus L. ssp. *creticus* – NP, E-Steno-Medit. – κοινό

Cistus laurifolius L. – P caesp, Steno-Medit. – σε ξηρά λιβάδια και

Cistus salvifolius L. – NP, Steno-Medit. – σε ξηρά λιβάδια

Fumana ericoides (Cav.) Gand. – Ch suffr, Steno-Medit. – 12

Helianthemum nummularium (L.) Miller ssp. *nummularium* – Ch suffr, Europeo-Caucas. – 2, 6

Tuberaria guttata (L.) Fourr. – T scap, -Euri-Medit. – 1, 2, 6-9, 12, 13

COMPOSITAE

Anthemis arvensis L. ssp. *arvensis* – T scap, Medit.-Atl. – 2, 6, 9-13

Centaurea cyanus L. – T scap, Subcosmop. – κοινό

Hieracium bauhini Schultes ex Besser – H scap, SE-Europ.-Siber. – 1, 2

Hieracium cymosum L. ssp. *heldreichianum* Nägeli & Peter – H scap, Balkan. – 2, 3, 6, 7

Leontodon cichoriaceus (Ten.) Sanguinetti – H ros, Medit-Mont. – 2

Leontodon hispidus L. ssp. *hispidus* – H ros, Europeo-Caucas. – 8, 12

CRUCIFERAE

Alyssum chalcidicum Janka – H caesp, S-Balkan. – 10

Alyssum murale Waldst. & Kit. – Ch suffr, E-Medit. – 10, 13

Erysimum drenowskii Degen – H scap/caesp, S-Balkan. – 10, 11

Rorippa pyrenaica (All.) Reichenb. – H scap, S-Europ. – 3

ERICACEAE

Erica arborea L. – P caesp, Steno-Medit. – 1, 2

EUPHORBIACEAE

Euphorbia platyphyllos L. – T scap, Euri-Medit. – 8

FAGACEAE

Quercus frainetto Ten. – P scap, SE-Europ. – 2

Quercus pubescens Willd. – P scap, SE-Europ. – 1

GENTIANACEAE

Centaurium erythraea Rafn ssp. *erythraea* – T scap, Paleotemp. – 3

GERANIACEAE

Erodium cicutarium (L.) L'Hér. – T caesp, Euri-Medit. – 1, 2, 7, 11, 13

Geranium molle L. – T scap, Subcosmop. – 1

GUTTIFERAE

Hypericum aucheri Jaub. & Spach – H scap, SE-Balkan. – 6, 7, 9, 12

Hypericum rochelii Grisb. & Schenk – H caesp, Balkan – κοινό σε ξηρά ποολιβάδα

Hypericum rumeliacum Boiss. – H caesp, Balkan. – σε ξηρές θέσεις

LABIATAE

Ajuga genevensis L. – H scap, Subpontica-Substeppica – 3, 4

Marrubium vulgare L. – H scap, Euri.-Medit.-Sudsiber. – 11

Origanum vulgare L. – H scap, Euras. – 1

Prunella laciniata (L.) L. – H scap, Euri-Medit. – 2

Prunella vulgaris L. – H scap, Circumbor. – σε κράσπεδα δρυοδάσους

Satureja pilosa Velen. – Ch suffr, SE-Balkan. – 6, 7, 10, 13

Stachys cretica L. – H scap, Balkan. – 11

Teucrium capitatum L. – Ch suffr, Steno-Medit. – 11

Teucrium chamaedrys L. – Ch suffr, Euri-Medit. – σε κράσπεδα δρυοδάσους

Thymus comptus Friv. – Ch rept, E-Balkan. – 10, 11

Thymus longicaulis C. Presl ssp. *chaubardii* (Reichenb. fil.) Jalas – Ch rept, Balkan-An. – 12, 13

LEGUMINOSAE

Astragalus glycyphyllos L. aggr. – H rept, Europ-Subsiber. – σε κράσπεδα δρυοδάσους

Bituminaria bituminosa (L.) Stirton – H scap, Euri-Medit. – 5

Chamaecytisus triflorus (Lam.) Skalická – Ch suffr, Eurosib. – 7

Dorycnium hirsutum (L.) Ser. – Ch suffr, Euri-Medit. – 1

Dorycnium pentaphyllum Scop. – Ch suffr, SE-Europ.-Pont. – 2

Genista carinalis Griseb. – Ch suffr, E-Balkan. – 2

Genista sericea Wulfen – Ch suffr, Submedit. – 6, 7, 9, 10, 12, 13

Lathyrus digitatus (MB.) Fiori – G rhiz, Medit.-Pont. – 5

Lotus corniculatus L. – H scap, Cosmop. – 7

Ornithopus compressus L. – T scap, Euri-Medit. – σε κράσπεδα μαquais

Trifolium arvense L. – T scap, Paleotemp. – 5-7, 9, 12, 13

Trifolium campestre Schreber – T scap, W-Paleotemp. – κοινό

Trifolium cherleri L. – T scap, Euri-Medit. – 8, 10

Trifolium repens L. – H rept, Subcosmop. – 3-5

Trifolium stellatum L. – T scap, Euri-Medit. – 10, 11

Vicia sativa L. T scap, Subcosmop. – σε κράσπεδα δρυοδάσους

LINACEAE

Linum elegans Boiss. – Ch suffr, Balkan. – 2

Linum hologymum Reichenb. – H scap, Balkan. – 3, 4

Linum trigymum L. – T scap, Euri-Medit. – σε κράσπεδα μαquais

OLEACEAE

Fraxinus ornus L. – P scap, Euri-Medit.-Pont. – 1

Jasminum fruticans L. – P caesp, E-Medit. – σε κράσπεδα μαquais

Phillyrea latifolia L. – P caesp, Steno-Medit. – 2

PLANTAGINACEAE

Plantago arenaria Waldst. & Kit. – T scap, SE-Europ. – 9

Plantago media L. – H ros, Eurasiat. – 10

POLYGONACEAE

Rumex acetosella L. ssp. *acetoselloides* (Balansa) den Nijs – H scap, Europ. – 1, 2, 7, 8, 10

RHAMNACEAE

Paliurus spina-christi Miller – P caesp, SE-Europ.-Pont. – 10, 11

ROSACEAE

Crataegus monogyna Jacq ssp. *monogyna* – P caesp, Paleotemp. – σε κράσπεδα μαquais

Filipendula vulgaris Moench – H scap, Centroeurop-S-Siber. – 3, 4

Potentilla recta L. – H scap, NE-Medit-Pont. – 1, 2, 5, 10, 13

Prunus spinosa L. – P caesp, Europ.-Caucas. – 2

Rosa pulverulenta Bieb. – P caesp, Medit.-Mont. – 1, 2

Rubus canescens DC. – NP, N-Medit. – 1, 2

Sanguisorba minor Scop. ssp. *muricata* (Spach) Briq. – H scap, Subcosmop. – 1, 2, 5

RUBIACEAE

Galium aparine L. – T scap, Eurasiat. – 8

Sherardia arvensis L. – T scap, Subcosmop. – 1, 8

SCROPHULARIACEAE

Linaria pelisseriana (L.) Miller – T scap, Medit.-Atl. – 1, 6, 8, 9, 13

UMBELLIFERAE

Daucus carota L. – H scap, Subcosmop. – 3-5

Eryngium campestre L. – H scap, Euri-Medit. – 1, 2, 8-11, 13

Oenanthe tenuifolia Boiss. & Orph. – H scap, Balkan. – 3, 5

Torilis arvensis (Hudson) Link – T scap, Subcosmop. – 10

VIOLACEAE

Viola kitaibeliana Schultes – T scap, Medit-Caucas. – 1

MONOCOTYLEDONEAE

CYPERACEAE

Carex flacca Schreber ssp. *serrulata* (Biv.) Greuter – G rhiz, Euri-Medit – κοινό

GRAMINAE

Aegilops neglecta Req. ex Bertol. – T caesp, Medit.-Turan. – 1, 10

Aira elegantissima Schur – T scap, Euri-Medit. – 1, 2, 6, 8, 9, 12, 13

Anthoxanthum odoratum L. – H caesp, Eurasiat. – κοινό

- Avena barbata* Pott ex Link – T scap, Eurimedit.-Turan. – 5
Avena sterilis L. – T caesp, Eurimedit.-Turan. – 8, 13
Brachypodium distachyon (L.) P. Beauv. - T scap, Steno-Medit.-Turan. - σε κράσπεδα maquis
Brachypodium pinnatum (L.) P. Beauv. – H caesp, Eurasiat. – σε κράσπεδα δρυοδασών
Briza maxima L. – T scap, Paleo-Subtrop. – 6 - 8
Briza media L. ssp. *elatiior* (Sibth. & Sm.) Tutin – H caesp, Euro-Siber. – σε κράσπεδα maquis
Briza minor L. – T scap, Subcosmor. - σε κράσπεδα maquis
Bromus intermedius Guss. – T scap, Euri-Medit. – 5
Bromus ramosus Hudson – H caesp, Eurasiat. – σε κράσπεδα δρυοδασών
Bromus rigidus Roth – T scap, Paleo-Subtrop. – σε κράσπεδα
Bromus rubens L. – T scap, S-Medit.-Turan. – 10, 11
Bromus sterilis L. – T scap, Eurimedit.-Turan. – σε κράσπεδα
Chrysopogon gryllus (L.) Trin. – H caesp, S-Europ.-S-Siber. – 6, 7, 9, 12
Cynosurus cristatus L. – H caesp, Europ.-Caucas. - σε κράσπεδα πευκοδάσους
Cynosurus echinatus L. – T scap, Euri-Medit. – κοινό
Dactylis glomerata L. ssp. *glomerata* H caesp, Paleotemp. – κοινό
Danthonia alpina Vest – H caesp, SE-Europ. - σε κράσπεδα πευκοδάσους
Festuca valesiaca Schleicher ex Gaudin – H caesp, SE-Europ.-Sudsiber. -5
Festuca varia Haenke – H caesp, Sudeurop. – 11, 12
Helictotrichon aetolicum (Rech. Fil.) Holub – H caesp, Balkan. – 3 - 5
Helictotrichum convolutum (C. Presl) Henrard – H caesp, Orof. NE-Medit. – 2, 6
Holcus lanatus L. – H caesp, Circumbor. – 5
Hordeum murinum L. – T scap, Circumbor. – σε κράσπεδα καλλιερχειών
Lolium rigidum Gaudin – T scap, Paleosubtrop. – σε κράσπεδα πευκοδάσους
Melica ciliata L. – H caesp, Eurimedit.-Turan. – 7
Melica uniflora Retz. – H caesp, Paleotemp. – σε κράσπεδα δρυοδασών
Micropyrum tenellum (L.) Link – T scap, Euri-Medit. – 9
Phleum montanum C. Koch – H caesp, Europ. – σε κράσπεδα δρυοδασών
Poa bulbosa L. – H caesp, Paleotemp. – 1, 3, 7 - 10, 13
Poa compressa L. – H caesp, Circumbor. - 5
Poa nemoralis L. – H caesp, Circumbor. – σε κράσπεδα δρυοδασών
Poa trivialis L. ssp. *sylvicola* (Guss.) H. Lindb. Fil. – H caesp, Euri-Medit. – κοινό
Stipa bromoides (L.) Dörfner – H caesp, Steno-Medit. – σε κράσπεδα maquis
Taeniatherum caput-medusae (L.) Nevski – T scap, Euro-Turan. – 6, 10
Vulpia ciliata Dumort. – T caesp, Euri-Medit. – 6, 13
- IRIDACEAE**
Gladiolus illyricus Koch – G bulb, SE-Europ.-Caucas. – σε κράσπεδα
Iris reichenbachii Heuffel – G rhiz, Balkan. – σε κράσπεδα maquis
- JUNCACEAE**
Juncus minutulus V. Krecz. & Gontsch. – T caesp, Cosmor. – 3 - 5
Luzula forsteri (Sm.) DC. – H caesp, Euri-Medit. – 2 - 5, 7
- LILIACEAE**
Asphodeline liburnica (Scop.) Reichenb. – G rhiz, NE-Steno-Medit. – σε κράσπεδα maquis
Asphodelus ramosus L. – G rhiz, Euri-Medit. – 8, 13
Fritillaria pontica Wahlb. – G bulb, Balkan. – σε κράσπεδα maquis
Muscari comosum (L.) Miller – G bulb, Euri-Medit. – 1, 7, 8, 12
- ORCHIDACEAE**
Limodorum abortivum (L.) Schwartz – G rhiz, Euri-Medit. – σε κράσπεδα maquis, πευκοδάσων
Ophrys sphegodes Miller ssp. *mammosa* (Desf.) Soó – G bulb, SE-Europ. (Kati & al., 2000)
Orchis coriophora L. ssp. *fragrans* (Pollini) Sudre – G bulb, Euri-Medit. – (Kati & al. 2000)
Orchis laxiflora Lam. ssp. *palustris* (Jacq.) Bonnier & Layens – G bulb, Euri-Medit. – 3, 5
Orchis morio L. - G bulb, Europeo-Caucas. – (Kati & al., 2000)
Orchis papilionacea L. – G bulb, Euri-Medit. – 1, 2
Orchis provincialis Balbis – G bulb, Steno-Medit – (Kati & al., 2000)
Orchis purpurea Hudson – G bulb, Eurasiat. – (Kati & al., 2000)
Orchis tridentata Scop. – G bulb, Euri-Medit. – (Kati & al., 2000)
Orchis ustulata L. – G bulb, Europ.-Caucas. – (Kati & al., 2000)
Serapias vomeracea (Burm.) Briq. – G bulb, Euri-Medit. – 3, 4

Αναγνώριση βοήθειας

Η παρούσα έρευνα χρηματοδοτήθηκε από το ερευνητικό πρόγραμμα: «Αναγνώριση και περιγραφή των τύπων οικοτόπων σε περιοχές ενδιαφέροντος για τη διατήρηση της φύσης (Δίκτυο Φύση 2000)». Ευρωπαϊκή Ένωση, ΥΠΕΧΩΔΕ: ΕΠΠΕΡ – Υποπρόγραμμα 3.

Βιβλιογραφία

- Αδαμακόπουλος, Τ., Σ. Γκατζογιάννης και Κ. Ποϊραζίδης. (εκδ). 1995. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη δάσους Δαδιάς. WWF Ελλάς, Αθήνα, σελ. 440.
 Αθανασιάδης, Ν. 1986. Δασική Φυτοκοινωνιολογία. Θεσσαλονίκη, σελ. 119.
 Braun-Blanquet, J. 1964. Pflanzensoziologie-Grundzüge der Vegetationskunde. 3 Auflage, Wien, pp. 865.
 Davis, P. H. (ed). 1965–1988. Flora of Turkey and the East Aegean Islands, 1-10. Edinburgh.
 Greuter, W., H. M. Burdet, and G. Long. (eds). 1984-1989. Med-Checklist, 1, 3, 4. Genève.
 Grill, A. and D. F. R. Cleary. 2003. Diversity patterns in butterfly communities of the Greek nature reserve Dadia. Biological Conservation, 114: 427-436.
 Kamari, G. 1995. *Minuartia greuteriana* (Caryophyllaceae), a new species from NE Greece. Willdenowia, 25: 1-6.
 Kati, V. 2001. Methodological Approach on Assessing and Optimizing the Conservation of Biodiversity; a Case Study in Dadia Reserve (Greece). PhD Thesis. Universite Catholique de Louvain.
 Kati, V., P. Lebrun, P. Devillers, and H. Papaioannou. 2000. Les Orchidées de la réserve de Dadia (Grèce), leurs habitats et leur conservation. Les Naturalistes belges, 81: 269-282.
 Kati, V., M. Dufrene, A. Legakis, A. Grill, and P. Lebrun. 2003. Conservation management for Orthoptera in the Dadia reserve, Greece. Biological Conservation, 115: 33-44.

- Μαυρομάτης, Γ. 1980. Το βιοκλίμα της Ελλάδος. Σχέσεις κλίματος και φυσικής βλάστησης. Βιοκλιματικοί χάρτες. Ι.Δ.Ε.Α. Αθήνα, σελ. 63 + χάρτες.
- Ντάφης, Σ. 1973. Ταξινόμηση της δασικής βλαστήσεως της Ελλάδος. Επιστ. Επετ. Γεωπ. και Δασ. Σχολ. Παν. Θεσσαλονίκης, 15(2): 75-91.
- Pignatti, S. (ed). 1982. Flora d' Italia, 1-3. Bologna.
- Phitos, D., A. Strid, S. Snogerup, and W. Greuter. 1995. The Red Data Book of Rare and Threatened plants of Greece, Athens.
- Strid, A. 1986. Mountain flora of Greece, 1. Cambridge, pp. 822.
- Strid, A. and K. Tan. 1991. Mountain flora of Greece, 2. Edinburgh, pp. 974.
- Strid, A. and K. Tan. 1997-2002. Flora Hellenica, 1, 2. Königstein.
- Tutin, T.G., N.A. Burges, A.O. Chater, J.R. Edmonson, V.H. Heywood, D.M. Moore, D.H. Valentine, S.M. Walters and D.A. Webb. (eds). 1968-1980. Flora Europaea. Vols. 2-5. Cambridge University Press, Cambridge.
- Tutin, T.G., V.H. Heywood, N.A. Burges, D.M. Moore, D.H. Valentine, S.M. Walters, and D.A. Webb. (eds). 1993. Flora Europaea, ed. 2, vol. 1. Cambridge University Press, Cambridge.

The flora of Dadia – Lefkimi – Soufli National Park pastures

G. Korakis¹ and A. Gerasimidis²

¹Democritus University of Thrace, Department of Forestry, Environment and Natural Resources, P.O. Box 129, Pantazidou 193, GR 682 00, Nea Orestiada, Greece
email: gkorakis@fmenr.duth.gr

²Laboratory of Forest Botany – Geobotany (P.O. Box 270), School of Forestry and Natural Environment, Aristotle University of Thessaloniki, University Campus,
GR 541 24, Thessaloniki, Greece

Summary

The Dadia – Lefkimi – Soufli National Park is a protected area of high biodiversity distinguished as particularly significant not only at the national but also at the European level. The long-term but mild human exploitation coupled with the heterogeneity of the biotope and its preservation at a high natural level has resulted in the conservation of the natural landscape as well as a unique and rare flora and fauna. The present study consists a first floristic inventory of the National Park's pastureland, based on fieldwork. Concise notes on the chorology, life-form and the habitats of plant taxa are provided.

Key words: Flora, pasture habitats, protected areas.